

Кут Билим саДак

АВГУСТ
2025-ЖЫЛ

УСУЛДУК БАСЫЛМА
NEWSLETTER •
МЕТОДИЧЕСКОЕ
ИЗДАНИЕ

1 - СЕНТЯБРЬ – БИРИНЧИ САБАК

СҮЙҮКТҮҮ
МЕКТЕБИМ -
ГҮЛДӨГӨН
МЕКЕНИМ!

4-7

КИМ БОЛГУМ
КЕЛЕТ, ЖАҢЫ
МЕКТЕП КАНДАЙ
ЖАРДАМ БЕРЕТ?

8-13

КЕЛЕЧЕКТЕГИ БИЛИМ БЕРҮҮ:
“АЛТЫН КАЗЫК” ПРОГРАММАСЫ
МАГА ЭМНЕ БЕРЕТ?

14-16

УРМАТТУУ МУГАЛИМДЕР!

Сабактар «Кут Билим» газетасынын сайтына жана Фейсбук, Телеграм, Инстаграмга жүктөлөт. «Кут Билим - сабак» тиркеме-газетабыздын форматы чакан болгондугуна байланыштуу иштелмелердин толук версиясын сайттан окуу мүмкүнчүлүгүн түзүп жатабыз.

Мындан ары ар бир сабактын аягына QR-код коюлат. Ал аркылуу иштелменин толук версиясын сайттан окуйсуз.

“КУТ БИЛИМ-САБАК” – ПЕДАГОГДОРДУН МААЛЫМАТ ТАЖРЫЙБА ПЛАТФОРМАСЫ

«Кут Билим-Сабак» айына бир жолу кыргыз, орус тилдеринде жарык көрөт. Анда алдыңкы мектеп мугалимдеринин сабактарынын эң жакшы иштелмелери, сценарийлери жана алдыңкы тажрыйбадагы кесиптик педагогикалык усулдук макала-материалдар жарыяланат.

“КУТ БИЛИМ-САБАККА” САБАКТАРДЫ ЖАРЫЯЛООНУН ШАРТТАРЫ:

- Сабактардын иштелмелери kutsabakkutbilim@gmail.com электрондук дарегине жиберилет.
- Иштелмелердин тексти ворд форматында текшерилип, катасы жок жиберилүүгө тийиш.
- Сүрөттөр өзүнчө JPEG форматында жиберилет.
- СТЭМ, ПИЗА сабактарына, жашыл көндүмдөр, тил үйрөтүү, тарых боюнча иштелмелерге биринчи кезекте артыкчылык берилет.

МАКАЛАСЫН ЖИБЕРГЕН АВТОР “КУТ БИЛИМ-САБАК” ТИРКЕМСИНЕ ЖАЗЫЛГАН ДҮМҮРЧӨГҮН КОШО ТИРКЕШИ КЕРЕК.

БИЛИМ КЕНИ - МЕКТЕБИМЕ КЕЛЕМИН!

Ж.УКЕЕВА,
башкы директордун академиялык иштер
боюнча орун басары
М.УСУПОВА,
РПКСЖЖКДИнин кафедра башчысы, ф.и.к.

1-класс

Максаты:

- Окуучулар мектеп, класс, мугалим менен жакындан таанышышат;
- Сезимдерин билдирүүгө шарт түзүлөт (кубаныч, кызыгуу, толкундануу ж.б.);
- Классташтары менен достошууга жана биргелешип иштөөгө үйрөнүшөт.
- Мектептеги ар бир жылды өзүнчө «гүл» катары элестетишет.

Күтүлүүчү натыйжа:

- Өзүн класстын мүчөсү катары сезет;
- Классташтарынын атын билип, алар менен тил табыша алат;
- Мектеп – коопсуз, кызыктуу жана боорукер жай экенин түшүнөт.

Сабактын тиби: Тааныштыруу сабагы (адаптациялык, интерактивдүү сабак)

Социалдык-коммуникативдик көндүмдөрдү өнүктүрүү сабагы

Сабактын формасы: Интерактивдүү класстык саат
Жомок жана чыгармачылык ишке негизделген практикалык форма

Колдонулган каражаттар:

- Интерактивдүү оюн ("Атым ким?") үчүн топ;
- Жомок текст (мугалим окуйт);
- Гүл шаблондору (ар бир окуучу үчүн барак);
- Фломастер, карандаш, боёк;
- Чоң постер жана желим/скотч (жалпы "Билим бакчасы" түзүү үчүн);
- Доска жана сүрөт/плакаттар (класс эрежелерин көрсөтүү үчүн).

Уюштуруу:

Мугалим:

- "Балдар, мектепке бара турган поезд келди. Баарыбыз вагон болуп тизилели".

Балдар биринин артынан бири тизилип, "чух-чух" деп классты тегерене жүрүшөт.

Мугалим ар бир станцияга токтоп, окуучулардан төмөндөгү кыймылдарды кайталатат:

"Китеп станциясы" – китеп окуган кыймыл жасашат.

"Достук станциясы" – бири-бирине кол булгашат.

"Кубаныч станциясы" – жылмайышат.

Акыркы "Мектеп станциясында" – "Мына, мектебибизге келдик!" деп парталарга отурушат.

Киришүү (3-5 мүнөт)

Мугалим:

«Балдар, бүгүн - өтө өзгөчө күн. Эмне үчүн дебейсиңерби? Анткени бүгүн силер мектепке биринчи жолу келдиңер!»

Анда эмесе, келгиле балдар, таанышуу оюнун ойнойлу.

Бул оюндун аты - "Атым ким?" деп аталат (7 мүнөт).

Балдар тегерек отурушат.

Ар бири өзүнүн атын айтып,

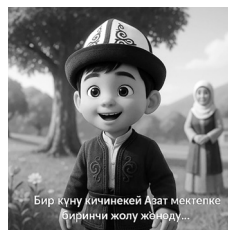
жанындагы балага топ ыргытып: "Менин атым Айгерим, ал эми сенин атың ким?"

(Мындайча социалдык байланыш күчөйт).

- Эми элестетели, биздин мектеп да чоң, кооз бак сыяктуу. Келгиле мен силерге жомок окуп берем.

Жомок (5 мүнөт).

Бир күнү кичинекей Азат мектепке биринчи жолу жөнөдү. **Талкуу (5 мүнөт).**

Азат мектепке барганда, мугалими ага бир чоң бак көрсөттү. Бакта 12 сонун гүл өсүптүр. Ар бир гүл - бир жылдык билимди билдирет экен. Азат биринчи гүлдү сугарганда, ал тамгаларды тааныптыр. Экинчи гүлдө ал бекем достукту үйрөнүптүр. Үчүнчү гүлдө математикадан ойноп, күлүптүр. Ошентип, акыркы 12-гүлгө жеткенде Азат күчтүү, акылдуу, боорукер жана эр жүрөк бала болуп чыгыптыр!

Суроолор:

Силерге кайсы гүл жакты?

Силер мектепте эмнелерди үйрөнгүңөр келет?

Чыгармачылык иш - "Мектептеги кыялым" (10 мүнөт).

Ар бир бала кичинекей сүрөт тартат: "Мектептен эмнени эң көп күтөм?"

Ар бир бала өзүнүн «Гүлү» бар баракты алат (мугалим даярдайт). Гүлдүн ичине «Эмне үйрөнгүм келет?» деп сүрөттү боёшот.

Эскертме: тексттин аягындагы сүрөттү колдонсо болот.

Мисалы: дос табуу, ойноо, окуу ж.б.

Андан кийин 2-3 бала өз кыялы тууралуу айтып берет.

Анан жалпы класстын чоң постерине чогуу чапташат.

Жыйынтыгында «Биздин билим бакчабыз» же «Биздин сүйүктүү мектебибиз» деп атаса болот.

Класс эрежелери (3 мүнөт).

"Биздин класста..." (мугалим доско жардам берүү, сөздү бөлбөө, таза болуу деген жөнөкөй 3-4 эрежени айтып, сүрөт менен көрсөтөт).

Жыйынтыктоо (5-7 мүнөт).

Мугалим сурайт: "Бүгүн силерге эң жаккан учур кайсы болду?"

- "Ар бир бала уникалдуу! Ар бир бала баалуу! Бүгүнтөн тартып биз - бир чоң үй-бүлөбүз жана мектеп биздин билим бакчабыз болот!"

Эскертме: Бала бакчада мектепке даярдоодон өтүп келген 2-класстар да ушул сабакты колдонсо болот. Мугалим бул сабактын үлгүсүн класстын деңгээлине жана андагы сүрөттөрдү окуучулардын жаш өзгөчөлүгүнө карай өзгөртө алат.

ИДУ В ШКОЛУ - СОКРОВИЩЕ ЗНАНИЙ!

Ж.УКЕЕВА,
заместитель директора по
академическим вопросам
М.УСУПОВА,
зав. кафедрой РИПК и ППР, к.ф. н.

1-класс

Цель:

- Ученики познакомятся поближе со школой, классом и учителем;
- Будут созданы условия для выражения чувств (радости, интереса, волнения и др.);
- Научатся дружить и работать вместе с одноклассниками;
- Представят каждый школьный год в виде отдельного «цветка».

Ожидаемый результат:

- Чувствует себя членом класса;
- Знает имена одноклассников и умеет с ними ладить;
- Понимает, что школа – это безопасное, интересное и дружелюбное место.

Тип урока: Вводный урок (адаптационный, интерактивный урок);

Урок по развитию социально-коммуникативных навыков;

Форма урока: Интерактивный классный час;

Практическая форма на основе сказки и творческой деятельности;

Используемые материалы:

- Мяч для интерактивной игры «Как меня зовут?».
- Текст сказки (читает учитель).
- Шаблоны цветов (по одному листу на каждого ученика).
- Фломастеры, карандаши, краски.
- Большой постер и клей/скотч (для общего создания «Сада знаний»).
- Доска и картинки/плакаты (для демонстрации правил класса).

Организация:

Учитель:

- «Ребята, поезд, который везёт нас в школу, уже прибыл. Давайте все встанем в ряд, как вагоны».

Дети выстраиваются друг за другом и, произнося «чух-чух», проходят по классу.

Учитель на каждой станции останавливается и предлагает ученикам повторить следующие движения:

«Книжная станция» - делают движения, как будто читают книгу

«Станция дружбы» - машут друг другу рукой.

«Станция радости» - улыбаются.

На последней, «Школьной станции», говорят: «Вот мы и приехали в нашу школу!» и садятся за парты.

Введение (3-5 минут)

Учитель:

- Ребята, сегодня - особенный день. Знаете почему? Потому что, сегодня вы пришли в школу первый раз!

- Ребята, давайте сыграем в игру для знакомства.

Название игры: «Как меня зовут?» (7 минут)

Дети садятся в круг.

Каждый называет своё имя и бросает мяч соседу, говоря:

- «Меня зовут Айгерим, а как тебя зовут?»

(Так развивается социальное взаимодействие.)

- А теперь представим, что наша школа - это большой красивый сад. Сейчас я прочитаю вам сказку.

Сказка:

Однажды маленький Азат впервые пошёл в школу.

Когда он пришёл в школу, учитель показал ему большой сад. В саду росло 12 прекрасных цветов. Каждый цветок означал один год учёбы. Полив первый цветок, Азат научился узнавать буквы. На втором - приобрёл крепкую дружбу. На третьем - весело играл и занимался математикой. И так, до двенадцатого цветка, Азат стал сильным, умным, добрым и смелым!

Обсуждение (5 минут):

Вопросы:

- Какой цветок вам понравился?
- Чему бы вы хотели научиться в школе?

Творческая работа
- «Моя мечта в школе»
(10 минут)

Каждый ребёнок рисует: «Чего я больше всего жду от школы?»

Каждому выдаётся лист с «цветком» (заготовка учителя). Внутри цветка дети рисуют и раскрашивают то, чему хотят научиться.

Примечание: Можно использовать картинку в конце текста.

Примеры: завести друга, играть, учиться и др.

Затем 2-3 ребёнка рассказывают о своей мечте.

После все рисунки приклеиваются на большой общий постер.

В конце его можно назвать: «Наш сад знаний» или «Наша любимая школа».

Правила класса (3 минуты):

«В нашем классе...» (учитель называет и иллюстрирует простые 3-4 правила: помогать другу, не перебивать, соблюдать чистоту).

Заключение (5-7 минут):

Учитель спрашивает:

- «Какой момент сегодня вам понравился больше всего?»

- «Каждый ребёнок уникален! Каждый ребёнок ценен! С сегодняшнего дня мы - одна большая семья, а школа станет нашим садом знаний!»

Примечание: Этот урок можно использовать и во 2-х классах, если дети прошли подготовку в детском саду.

СҮЙҮКТҮҮ МЕКТЕБИМ - ГҮЛДӨГӨН МЕКЕНИМ!

М.УСУПОВА,
РПКЖЖКДИнин
кафедра башчысы, ф.и.к.
Г.АСАНОВА,
РПКЖЖКДИнин ага окутуучусу

2-4-класс

2025-2026-окуу жылында жалпы билим берүүчү мекемелеринин 2-4-класстары үчүн өтүлүүчү биринчи сабактын болжолдуу үлгүсү

Сабактын максаты:

- Мектеп тууралуу терең түшүнүк алуу менен бирге жа-шоодогу ордун түшүнүп, жоопкерчиликти мамиле кылышат.
- Билим уясы болгон Мектепти сүйүү, билим жана тарбия, ынтымак, окуудагы ийгилик, чың ден соолук Кыр-гызстандын гүлдөп өсүшүнө кошкон салым экендигин окуу-чулар түшүнүшөт.

- Мугалимдерди, классташтарын урматтоонун маанисин түшүнүшөт.

Сабактын тиби: аралаш сабак.

Сабактын формасы: жалпы.

Сабакта колдонулуучу методдор: тесттик тапшыр-малар.

Сабакка колдонуучу каражаттар: техникалык кара-жаттар (компьютер, проектор, интернет).

Сабактагы предмет аралык байланыш: кыргыз тили, адабий окуу жана көркөм өнөр.

САБАКТЫН ЖҮРҮШҮ

I. Уюштуруу учуру:

- Саламатташуу, окуучуларды музыка коштоосунда өзгөчө тосуп алуу. (Мугалимдин чыгармачылыгы)
- Тарбиялык сабактын темасын ачып алуу үчүн психо-логиялык көнүгүү: «Жүрөктөн чыккан жылуу сөздөр» — ар бир окуучу жанында отурган классташына, мектеп тууралуу жакшы сөз айтат (мисалы, «Биздин мектебибиз абдан таза жана кооз!»).

Видео ролик көрсөтүлөт: (видео тартылат)

- **Убактысы:** 2-3 мүнөт.
- **Катышуучулар:** 3-5 окуучу (3 кыз, 2 бала), мугалим.

Видео монтаж планы

Сцена 1: Көчөдө

Кадрлар:

- Жай күн, мектепке жакын көчө.
- 4-5 бала чогулуп сүйлөшүп жатышат.
- Балдар ойлонуп калышат (музыка жайлайт).

Сцена 2: Класста мугалим менен

«Китеп - акылдын булагы, билим - келечектин жарыгы. Талыкпастан эмгек менен билим алсаң, сен эч качан жолдон адашпайсың»

Мугалим: «Балдар, силер мектепти сүйүп, мектепте жакшы окуп билим алсаңар, билим — ийгиликтин ачкычы, силерди каалаган келечектеги максатка жеткизет.»

Кадрлар:

- Мугалим китеп кармап такта алдында турат.
- Балдар китеп окуп жатышат, жазып жатышат, тажрыйба жасап жатышат.

Сцена 3: Түш көрүү эффекттери

Кадрлар:

«Мен чоңойгондо инженер болом!»

«Мен дарыгер болом!»

«А силер, келечектеги максатка кантип жетебиз деп ойлойсуңар?»

- Экран жумшак жарыкта, бүдөмүк фон.
- Балдардын ойлору «түш эффекттинде» көрсөтүлөт:
- Космонавт ракета учурунда.
- Дарыгер бейтапка жардам берүүдө.
- Мугалим класста сабак өтүүдө.

Үн коштому (мугалим):

- «Ар бир кесипке жетүүнүн ачкычы — билим. Ал эми билим бизге мектептен берилет. Ар бирибиз келечекти, бүгүнкү аракетибиз менен түптөйбүз.»

Сцена 4: Мектеп короосунда

Кадрлар:

- Балдар чогулуп турушат.
 - Биргелешип ураан айтышат:
 - Камера артка жылып, мектеп фонун көрүнөт.
 - Балдардын колдору көтөрүлгөн, жүздөрү жылмаюу менен.
- Акыркы титр.

Мугалим теманы ачып алуу үчүн талкуу уюштурат: Балдар! бүгүнкү сабактын темасын кандай деп ойлойсунар?

Окуучулардын жообу: Мектеп билим ордосу, Билим жана Мектеп ж.б.у.с.

Мугалим: Азаматсыңар, туура биздин Билим күнүнө арналган бүгүнкү сабагыбыздын темасы

“Сүйүктүү мектебим-гүлдөгөн Мекеним!” (Доскадан же слайддан тема ачылат)

Талкуу үчүн суроолор (7 мүнөт).

- Мугалим суроолору (Суроолор слайдда көрсөтүлөт.)
- Сен үчүн мектеп деген эмне?
- Эмнеге сен мектебинди жакшы көрөсүң?
- Мектептеги эң кызыктуу күн эсиңде калганы барбы?
- Мугалимден эмнелерди үйрөнгөнүңдү баалай аласың?

Окуучулар кезектешип жооп беришет.

Оюн (10 мүнөт).

Тапшырма: «Сүйүктүү мектебим – гүлдөгөн Мекеним!» – ар бир окуучу жүрөкчө кагазга мектеп жөнүндө өз ойлорун жазып, доскага илишет.

• **Оюн:** «Эгер мектеп болбосо...» – окуучу уландысын айтат (мисалы: «... биз билимсиз калат элек»).

Суроолор слайддан экрандан чыгып же доскага илинип турат.

- Менин мектебимде эң көп жаккан нерсе – бул...
- Эгер мектебим гүл болсо, анда ал...
- Эгер мен мугалим болсом, анда...
- Мектеп – бул экинчи үйүм, анткени...

- Мектептеги эң кубанычтуу күн – бул...
- Мектепте достор менен бирге болгондо...
- Мектепти жакшы көрүү – бул...
- Мектепти жакшы сактоо үчүн мен...
- Эгер мектеп болбой калса, анда...
- Рефлексия

«Эгер мектеп сүйлөй алса...»

Мугалим айтып баштайт:

- Эгер мектеп сүйлөй алса, ал эмне деп айтмак?

Окуучулар жооп беришет:

- “Балдар, мени таза кармагыла!”
- “Китептеримди жоготпогула!”
- “Мугалимдериңерди угуп, жакшы окугула!”
- “Мени сүйүп, сыйлагыла!”
- “Сенин келечегиңди мен даярдайм!”

Бышыктоо:

Окуучуларга анкета таркатылып берилет:

Мен жана менин мектебим

1. Менин мектебимдин аты: _____
2. Мектептеги эң жакын досум: _____
3. Мектепте ойноону жакшы көргөн оюнуң: _____
4. Эмне үчүн мектепти жакшы көрөсүң? _____
5. Мектепте сага эң көп жаккан сабак: _____

Жыйынтыктоо (5 мүнөт).

- “Бүгүн силер мектебиңерди канчалык жакшы көрүрүңөрдү көрсөттүңөр. Мектеп - бул силердин билимге, келечекке кеткен алтын көпүрөңөр. Аны таза кармап, мугалимдерди урматтап, жакшы окуп жүрүүгө аракеттенгиле. Анткени силер – биздин үмүтүбүзсүңөр!”

Мугалимдин сөзү: Мектеп - экинчи үйүбүз, аны таза кармоо, мугалимдерди сыйлоо - ар бирибиздин милдетибиз.

• Баалоо, ыраазычылык билдирүү.

Үйгө тапшырма:

1) Келечектеги сен кыялданган кесибиңдин сүрөтүн тартып келгиле.

Эскертүү: Мугалим бул сабактын үлгүсүн класстын деңгээлине жана андагы сүрөттөрдү окуучулардын жаш өзгөчөлүгүнө карай өзгөртө алат. Видео <http://ripk.kg/> сайтына жайгаштырылат.

Билим күнүнө арналган тарбиялык саат 12-жылдык билим берүүнүн модели аркылуу берилет.

Мектеп – бул окуучунун билим алган жайы эле эмес, ал анын инсан катары калыптануусунун алтын башаты. Сүйүктүү мектепте ар бир күн - жаңы ачылыштарга, жаңы максаттарга жана баалуулуктарга багытталышы керек. Мектептен алган билим менен окуучу өзүнүн гана келечегин эмес, мекенинин да гүлдөшүнө салым кошо алган инсан тарбияланат.

Сүйүктүү Мектебим – гүлдөгөн Мекеним!

Сабактын жүрүшү (моделге интеграцияланган)

1. Уюштуруу учуру:

• Психологиялык көнүгүү “Жүрөктөн чыккан жылуу сөздөр” – Эмоционалдык интеллект, Коммуникация, Ынтымактуулук.

• Видео көрсөтүү (Сцена 1-4) – Маалыматтык-санариптик компетенттүүлүк, мекенчилдик.

2. Талкуу суроолору (Слайдда көрсөтүлөт) – Сынчыл ой жүгүртүү, функционалдык сабаттуулук.

3. Оюндар

• “Менин сүйүктүү мектебим” – жүрөкчө кагаз – Таанып-билүүчү компетенттүүлүк

• “Эгер мектеп болбосо...” – фантазия – Чыгармачыл ой жүгүртүү

4. Рефлексия

• “Эгер мектеп сүйлөй алса...” – окуучулардын жооптору – эмоционалдык интеллект, мекенчилдик

5. Жыйынтыктоо жана анкета толтуруу – Өзүн-өзү таанып-билүү, жоопкерчилик.

МОЯ ЛЮБИМАЯ ШКОЛА - МОЯ ЦВЕТУЩАЯ РОДИНА

М.УСУПОВА,
зав. кафедрой РИПК и ППР, к.ф. н.
Г.АСАНОВА,
ст. преп. кафедры РИПК и ППР

2-4-класс

Цель урока:

- Учащиеся получают более глубокое понимание о школе, о ее месте в жизни и относятся к ней ответственно.
- Учащиеся понимают, что любовь к школе, образование и воспитание, дружба, успехи в учебе и крепкое здоровье способствуют процветанию Кыргызстана.
- Они понимают важность уважения к учителям и одноклассникам;
- Они стараются поддерживать чистоту в школе и хорошо учиться.

Тип урока: смешанный урок

Форма урока: общая

Методы, используемые на уроке: Обсуждение, анкетирование

Оборудование урока: технические средства (компьютер, проектор, интернет)

Оборудование урока: видео, слайды, плакаты, стикеры, цветная бумага.

Формат урока: смешанный урок.

Межпредметное общение на уроке: Кыргызский язык, литературоведение и искусство.

1. Организационный момент:

- Приветствие, встреча учащихся под музыку. (Творчество учителя)
- Психологическое упражнение на раскрытие темы воспитательного урока: «Добрые слова от всего сердца» - каждый ученик говорит что-то приятное о школе, сидящему рядом однокласснику (например, «Наша школа очень чистая и красивая!»).

Ход урока:

Видеокалип будет показан: (будет снято видео)

- **Время:** 2-3 минуты. **Участники:** 3-5 учеников

(3 девочки, 2 мальчика), учитель.

План видеомонтажа.

Сцена 1: На улице.

Кадры:

- Летний день, улица возле школы.
- Собираются 4-5 детей и разговаривают.
- Дети думают (музыка замедляется).

Сцена 2: В классе с учителем.

Кадры:

- Учитель стоит перед доской и держит книгу.
- Дети читают книги, пишут и проводят эксперименты.

Сцена 3: Эффекты сна

Кадры:

- Экран освещен мягким светом, фон размыт.
- Мысли детей отображены в «эффекте сна»:
- Космонавт запускает ракету.
- Врач помогает пациенту.
- Учитель проводит урок в классе.

Закадровый голос (учитель):

«Ключ к достижению любой профессии - это образование. А образование нам дают в школе. Каждый из нас создает будущее своими действиями сегодня».

Сцена 4: На школьном дворе

Кадры:

- Дети собрались.
- Вместе они кричат:
- Камера отъезжает назад, показывая фон школы.

«Будем усердно учиться в нашей любимой школе - будем строить будущее вместе!».

- Руки детей подняты, на лицах улыбки.

Эффекты:

- Легкая, воодушевляющая музыка.
 - Наконец, появляются титры, и экран замедляется.
- Последний титул

«Моя любимая школа – оплот знаний! Пусть каждый ребенок стремится к образованию ради будущего!»

Учитель организует дискуссию для изучения темы:

- Дети! Как вы думаете, какова тема сегодняшнего урока?

Ответы учащихся: Школа - место обучения. Образование и школа и т. д.

Учитель: Молодцы! Тема нашего сегодняшнего урока:

«Моя любимая школа - моя цветущая Родина!» (Тема представляется с доски или слайда)

Вопросы для обсуждения: (7 мин.)

- Вопросы учителя (Вопросы показаны на слайде.)
- Что значит для тебя школа?
- Почему тебе нравится ваша школа?
- Ты помнишь самый волнительный день в школе?
- Ты ценишь то, чему научился у своего учителя?

Учащиеся отвечают по очереди.

Игра: (10 мин.)

• Задача: "Моя любимая школа – моя цветущая Родина!"

- Каждый ученик пишет свои мысли о школе на листке бумаги и прикрепляет его на доску.

• Игра: «Если бы не было школы...» – продолжает ученик (например: «... мы останемся без образования»).

Вопросы отображаются на слайде или на доске.

- Что мне больше всего нравится в моей школе, так это...
- Если бы моя школа была цветком, то это была бы...
- Если бы я был учителем, то...
- Школа – мой второй дом, потому что...

- Самый счастливый день в школе — это...
- Когда я с друзьями в школе...
- Любить школу – это...
- Чтобы школа хорошо сохранилась, я...
- Если б школы не было, то...

Рефлексия:

«Если бы школа могла говорить...»

Учитель начинает:

- Если бы школа могла говорить, что бы она сказала?

Ответ учащихся:

- «Ребята, держите меня в чистоте!»
- «Не теряйте мои книги!»
- «Слушай учителей и учись хорошо!»
- «Любите и уважайте меня!»
- «Я подготовлю твое будущее!»

Закрепление

Ученикам будет роздана анкета:

Я и моя школа

1. Название моей школы: _____
2. Мой лучший друг в школе: _____
3. Моя любимая игра в школе: _____
4. Почему ты любишь школу? _____
5. Твой любимый предмет в школе: _____

• Заключение (5 мин.)

- Сегодня вы показали, как сильно любите свою школу.

Школа - ваш золотой мост к образованию и будущему. Соблюдайте чистоту, уважайте учителей и старайтесь хорошо учиться. Потому что вы - наша надежда!»

Слова учителя: Школа - наш второй дом, содержать ее в чистоте и уважать учителей - обязанность каждого из нас.

- Оценивание, благодарность

Домашнее задание

1. Нарисовать рисунок профессии, о которой вы мечтаете в будущем.

Примечание: Учитель может изменить данный образец урока в соответствии с уровнем класса и возрастными особенностями учащихся, изображёнными на картинках. Видео будет размещено на сайте <http://ripk.kg/>.

Образовательный час, посвященный Дню знаний, будет реализован по 12-летней модели образования.

Школа – это не просто место, где ученик получает образование, это источник его становления как личности. Каждый день в любимой школе должен быть нацелен на новые открытия, новые цели и ценности. Благодаря знаниям, полученным в школе, ученик воспитывается как личность, способный внести вклад не только в собственное будущее, но и в процветание своей Родины.

Моя любимая школа – моя цветущая Родина!

Ход урока (интегрирован в модель)

1. Организационный момент:

- Психологическое упражнение «Добрые слова от всего сердца» - Эмоциональный интеллект, Коммуникация, Солидарность

• Видеопоказ (сцены 1-4) – Информационная и цифровая грамотность, патриотизм.

2. Вопросы для обсуждения (Показано на слайде)

- Критическое мышление, функциональная грамотность.

3. Игры

- «Моя любимая школа» – бумага в форме сердца - Когнитивная компетентность.

«Если бы не было школы...» – фэнтези - творческое мышление.

4. Отражение.

- «Если бы школы могли говорить...» – ответы учеников - Эмоциональный интеллект, патриотизм.

5. Подведение итогов и заполнение анкеты-самосознание, ответственность.

КИМ БОЛГУМ КЕЛЕТ, ЖАҢЫ МЕКТЕП КАНДАЙ ЖАРДАМ БЕРЕТ?

М.АЗИМОВА,
РПККЖКДИНун ага окутуучусу

5-9-класстар

Сабактын максаты:

Окуучуларды билимдин жашоодогу маанилүүлүгүн билүүгө, Кыргыз Республикасындагы 12 жылдык билим берүү системасынын максаттары жана өзгөчөлүктөрү менен таанышууга, окууга жана өз алдынча билим алууга калыптандыруу.

Сабактын тиби:

– Аралаш сабак (жаңы билим берүү, изилдөө жана бекемдөө элементтери менен)
– Кесиптик багыт берүүчү, мотивациялык жана интерактивдүү сабак

Сабактын формасы:

– Интерактивдүү жана дискуссия, топтук иш жана презентация

Колдонулуучу каражаттар:

– Мугалимдин презентациясы (интерактивдүү такта/проектор)
– Белгилүү адамдардын ийгилик тарыхы жазылган карточкалар
– Ватман, стикерлер (жалбырак, алма формасында)
– Маркерлер, фломастерлер
– «Ийгиликтин тепкичи» жана «Кыялдар дарагы» үчүн шаблондор
– Баалоо шкаласы (түс белгиси менен)
– Тест жана ырастоо/миф карталары

5E модель

1-этап – көңүл буруу:

Көңүл буруу- этабында алдын ала окутуу жүргүзүлүп, окуучулардын кызыгуусун туудурат. Бул этапта мугалим суроо берүү аркылуу окуучулардын көңүлүн бурууга аракет кылат: «Эмнеге?», «Бул жөнүндө эмнени билсем болот?», «Бул көйгөйдү кантип чечсе болот?», «Эмне үчүн мындай болду?»

Окуучуларга суроолор:

- Бул иллюстрациядан эмнени көрүп турасыз?
- Кандай эки жолду көрсөтүп турат?

Мугалимге сунуш:

Бардык окуучулар сүрөттүн негизги идеясын туура түшүнүш үчүн жөнөкөй байкоо менен баштаңыз.

• Сиз эки жолдун кайсынысын тандайсыз? Эмнеге? Жолдо бара жатканыңызды элестеткенде кандай эмоциялар пайда болду?

Мугалимге сунуш:

Суроонун жеке өзүнө маанилүүлүгүнө, өзүнүн келечегинин жана андагы билимдин ролу жөнүндө ойлонууга түрткү бериңиз.

• Кандай ойлойсуз, жолдун кесилишинде турган адам “жарык” жолго түшүш үчүн эмне кылуу керек. Бул оңойбу?

Мугалимге сунуш:

Билим алуу үчүн жана мүмкүн болгон кыйынчылыктарды жеңүү үчүн талап кылынган аракеттерди талкуулайт.

• “Караңгы” жол менен кеткен адам кайрылып, кайра “жарык” жолду тандоого болобу? Ал үчүн ал эмне кылуу керек?

Мугалимге сунуш:

Тагдырды өзгөртүү мүмкүндүгүн, ар кандай курактагы билимдин ролун жана аракеттенүү керектигин талкуулоо

• Бул сүрөт келечектин жолунун эки вариантын гана көрсөтүп турат. Башка жолдору барбы? Бар болсо кандай?

Мугалимге сунуш:

Ой жүгүртүүнүн алкагын кеңейтүү үчүн, дүйнөнүн ак жана кара болуп бөлүнбөөрүн, бирок ошол эле учурда билим ийгиликке жетүүнүн негизги фактору экендигин баса белгилеп көрсөтүү.

2-этап – изилдөө:

Окуучулар суроолорго же маселелерге кабылат жана аны чечүү керек. Алар изилдөөнү жекече же топтордо жүргүзсө болот.

Белгилүү адамдардын тарыхы камтылган 4-5 карточка же барак (топтордун санына жараша) даярдаңыз. Классты топторго бириктириңиз.

Ар бир топко – 1ден тарыхы менен карточка.

Тапшырма: суроолорду окуп, талкуулап жана жооп берүү

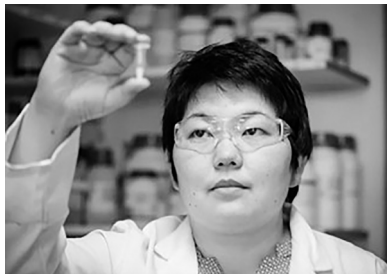
Талкуу үчүн суроолор:

- Бул кишинин жолу кандай болгон?
- Билим ага кандайча жардам берди?
- Кандай сапаттар максатка жетүүгө жардам берди?
- Биз андан эмнени үйрөнсөк болот?
- Ар бир топ өз чечимдерин (1-2 мүнөт) презентациялайт.

Сиз болсо, сиз суктанган башка атактуу адамдын ийгилик окуясын тандай аласыз (спортсмен, актёр, окумуштуу, коомдук ишмер, жада калса үй-бүлөнүздөн бирөө).

Карточкалар менен аналогиялык баяндама даярдап, ошол эле суроолорго жооп бериңиз.

Карточка 1 - Асель САРТБАЕВА

Мамлекет: Кыргызстан

Эмнеси менен белгилүү: химия илимдеринин профессору, (Улуу Британия), EnsiliTech биотехнологиялык стартаптын кош негиздөөчүсү

Тарыхы:

Асель илим менен социалдык миссиянын кесилишинде иштейт – анын стартап долбоору вакциналарды кремний кычкылы менен каптоо аркылуу муздаткычсыз сактоо жана ташуу жолу эсептелет.

Сартбаева өзүнүн ачылышы үчүн британиялык IChemE химия-инженер институту тарабынан эки жолу сыйланган; Улуу Британиядагы “Жаңы технологиялар” сынагында Химия коомчулугунун падышасы (ХКП) “Ден соолук” категориясын жеңип алган.

Суроолор:

- Анын билгендери жана билими инновациялык илимдерди өнүктүрүүгө кандайча өбөлгө түзөт?
- Эмне үчүн анын долбоору Кыргызстанга гана эмес, бүткүл дүйнө жүзүнө пайдалуу болушу мүмкүн?
- Анын тарыхындагы кандай кадамдар окуучуну шыктандырат (мисалы, илим изилдөө)?

Карточка 2 – Малала ЮСУФЗАЙ

Мамлекет: Пакистан

Эмнеси менен белгилүү: Нобель сыйлыгынын дүйнөдөгү эң жаш лауреаты

Тарыхы:

Малала бала кезинен эле кыздардын билим алуу укугу үчүн күрөшкөн. Коркутууларга карабастан мектепке барып жана телевидениеге да чыгып турган. Ал 15 жашында жаракат алып, бирок аман калган жана билим алуу үчүн күрөштүн символу болуп калды. Ал азыр Оксфорддо окуйт жана башкаларга жардам берет.

Талкуу үчүн суроолор:

- Эмне үчүн ага окуу абдан

маанилүү болгон?

- Ал билимин кантип колдонгон?
- Кандай сапаттар ага жардам берген?

Карточка 3 – Акжол МАХМУДОВ

Мамлекет: Кыргызстан

Эмне менен алектенет: Дүйнө чемпиону жана грек-рим күрөшү боюнча Олимпиада оюндарынын жеңүүчүсү

Тарыхы:

Акжол бала чагынан эле чемпион болууну кыялданчу. Ал Ош областындагы жөнөкөй үй-бүлөдө чоңоюп, атасынын сунушу менен 6 жашынан баштап машыга баштаган. Бир туугандары менен бирге машыгып, кыйынчылыктарды жана

атаандаштарды жеңе билген. Бир нече жолу жеңилген, бирок багынган эмес. 2020-жылкы Олимпиададагы күмүштөн кийин, дүйнөлүк чемпионатта (2022,2023) алтын алган биринчи кыргызстандык болгон, 2024-жылкы парижде өткөн Олимпиадада коло медаль алган.

Суроолор:

- Кандай кыйынчылыктарды жеңген?
- Спорттук тарбия ага эмне берген?
- Андан эмнени үйрөнүүгө болот?

Карточка 4 – Джоан РОУЛИНГ

Мамлекет: Улуу Британия

Эмнеси менен белгилүү: Гарри Поттер жөнүндөгү китептин автору

Тарыхы:

Роулинг ийгиликке жеткенге чейин жалгыз бой эне жана пособиеге жашачу. Ал университетте адабиятты жана тилди окуп изилдеген, көп окуган жана жазуучу болууну кыялданчу. Басмаканалар көп жолу баш тартканына карабастан, анын китеби жарыялангандан кийин дүйнөлүк бестселлерге айланган.

Суроолор:

- Кандай кыйынчылыктарды женип өткөн?

- Билим ага эмне берген?
- Андан эмнени үйрөнүүгө болот?

3-этап – түшүндүрүү: Окуучулар суроону/ маселени кантип чечкендигин, чечүүдө маалыматка кантип жеткендигин, кандай ыкмаларды колдонгондугун айтып беришет. Мугалим окуучуга кыйытып айтуу аркылуу, өзүнүн түшүнүктөрү жана аныктамалары аркылуу түшүнүүгө багыт берет.

Сүйлөгөндөн кийинки талкуу:

1. Кандай чечим чыгарууга болот?
2. Бул адамдарды эмне бириктирип турат?
3. Азыр кыйналып турсаң да, окуу эмне үчүн мааниүү.

Окуучулардын ролу: иштерин презентациялайт, суроолорго жооп берет, аргументтейт.

Мугалимдин ролу: Мугалим илимий тилди, терминдерди жана түшүнүктөрдү колдонуу менен окуучулардын жоопторунан тыянак чыгарат.

Жаңы билимди бышыктоо: окуучулар тапшырмалар/ мисалдар/көнүгүүлөр аркылуу алган билимин бышыктайт.

Мугалим КРдагы 12 жылдык билим берүү жөнүндө кыскача айтып берет:

- эмне үчүн киргизилди;
- керектүү көндүмдөрдү жана компетенцияларды өнүктүрүүгө кантип жардам берет;
- жаңы ыкмалар (долбоордук иш, профилдөө).

Мугалимдин презентациясы

Тест:

1. Эми Кыргыз Республикасында жалпы билим берүү канча жылга созулат?

- А) 11 жыл
- Б) 12 жыл
- В) 13 жыл

2. Кыргызстан эмне үчүн 12 жылдык билим берүүгө өттү?

А) Билим берүүнүн сапатын жана жашоого даярданууну жакшыртуу.

В) Анткени башка мамлекеттерде да 12 жыл окушат.

3. Жогорку класстарда эмнени үйрөнүшөт (10-12)?

А) Орус тилин жана математиканы.
Б) Бардык предметтерди бирдей.
В) Профиль боюнча предметтер: гуманитардык, техникалык ж.б.

4. Жаңы система кандай көндүмдөрдү өнүктүрөт?

- А) Формулаларды гана билүү.
Б) Критикалык ой жүгүртүү, командада иштөө.
В) Тесттерге гана даярдоо.

Топторго ырастоо карталарын бериңиз - алар кайсынысы чындык, кайсынысы миф экендигин аныкташ керек

Ырастоо	Жооп
12 жылдык – бул жөн гана ашыкча жыл	Миф
12 жылдык системада профиль тандоого болот	Факт
Бардык балдар айтитег окушат	Миф
Жаңы система жашоого даярданууга жакшы жардам берет	Факт
12 жылдык системада экзамендер болбойт	Миф
Билим берүү эл аралык стандартка жакын болот	Факт

4-этап – тереңдетүү: Окуучуларга жаңы маселелерди чечүү берилет, ошону менен бирге алар буга чейин изилденген концепцияларга түшүнүктөрү жана жөндөмдүүлүктөрү өнүгүп бекемделет. Алар башка окуучулар тарабынан берилген далилдерди сындаса болот.

Интерактивдүү тапшырма «Ийгиликтин тепкичи»

1-этап

5 кадамдан турган тепкичтин сүрөтүн тартыңыз – 5-класстан 9-класска чейин (же учурдагы).

Ар бир кадамга сиз ушул жылы өздөштүрүүчү же жетүүчү, өзүңүз каалаган кыялыңызга же профессияга жеткирүүчү нерсени тартыңыз же жазыңыз.

9-класс Келечекте ким болгум келеримди түшүнөм
8-класс Компьютердик көндүмдөрдү өздөштүрүп жатам
7-класс Мектептеги долбоорго катышып жатам
6-класс Англис тилинде сүйлөй баштадым
5-класс Убакытты пландоону үйрөнүп жатам

2-этап

Жупта же чакан топто талкуулоо.

Тепкичтер менен жаныңыздагы менен бөлүшүңүз.

Суроолорго жооп бериңиз:

- Кадамдарыбыздын кайсынысы окшош?
- Эң маанилүүсү кайсы жана эмне үчүн?
- Кандай кыйынчылыктар пайда болушу мүмкүн?

3-этап

Доскага тобуңуз менен «Кыялдар дарагын» түзүңүз.

Окуучулар жалбырак же алма формасындагы стикерлерди алышат.

Аларга жазышат:

- өздөрүнүн кыялдарын/максаттарын
- ушул жылда жасалчу кадамды

Өздөрүнүн «түшүмдөрүн» доскадагы же ватмандагы «бакка» жайгаштырат.

Мугалим жыйынтык чыгарат.

Биздин ар бир окуу жылыбыз – бул кадам. Негизгиси кайда баратканыбызды билишибиз керек. А мектеп – жогору чыгууга жардам берүүчү тепкич.

5-этап – баалоо: мугалим жана окуучу менен биргеликте жүргүзүлөт.

Сезимиңизге туура келген вариантты белгилеңиз же белги коюңуз.

Баалоо	Түшүндүрүү
5-абдан жардам берди	Мен эмне үчүн окууну жана келечекте эмне кылгым келгенин түшүндүм.
4-жарым жартылай жардам берди	Кызыктуу, максаттар жөнүндө ойлор пайда болду.
3-жакшы	Кээ бирин түшүндүм, бирок баары түшүнүктүү болгон жок.
2-аз жардам берди	Азырынча тема менен байланышты сезе элекмин.
1-такыр жардам берген жок	Мен зериктим же түшүнүксүз, эмне кереги бар.

КЕМ Я ХОЧУ СТАТЬ И КАК НОВАЯ ШКОЛА МНЕ В ЭТОМ ПОМОЖЕТ?

М.АЗИМОВА,
ст. преподаватель РИПКиППР

5-9-классы

Цель урока:

Учащиеся узнают о значении образования в жизни, познакомиться с целями и особенностями 12-летней системы образования КР, сформируют мотивацию к обучению и самопознанию.

Тип урока:

– Комбинированный урок (с элементами объяснения нового материала, исследования и закрепления).
– Профориентационный, мотивационный и интерактивный урок.

Форма урока:

– Интерактив и дискуссия, групповая работа и презентация.

Используемые материалы:

- Презентация учителя (интерактивная доска/проектор)
- Карточки с историями успеха известных людей.
- Ватман, стикеры (в форме листьев, яблок).
- Маркеры, фломастеры.
- Шаблоны для «Лестницы успеха» и «Деревя мечты».
- Шкала оценивания (с цветовой маркировкой).
- Тест и карточки «Подтверждение/миф».

5Е модель

1 этап – привлечение внимания:

Привлечение внимания – этап, на котором осуществляется предварительное обучение и у учащихся возникает чувство любопытства. На этом этапе учитель пытается привлечь внимание учащихся, задавая вопросы: «Почему?», «Что я могу об этом узнать?», «Как можно решить эту проблему?», «Почему это произошло?»

Вопросы к учащимся:

- Что вы видите на этой иллюстрации?

- Какие два пути она показывают?

Рекомендация учителю:

Начать с простого наблюдения, чтобы убедиться, что все учащиеся правильно поняли основную идею изображения.

- Какой из этих путей вы бы выбрали для себя? Почему? Какие эмоции у вас возникли, когда вы вообразили, что идете по пути?

Рекомендация учителю:

Сделать вопрос лично значимым, заставить задуматься о собственном будущем и роли образования в нём.

- Как вы думаете, что нужно сделать человеку, который стоит на перекрестке, чтобы попасть на «светлый» путь? Легко ли это?

Рекомендация учителю:

Подвести к обсуждению усилий, которые требуются для получения образования, и возможных трудностей.

- Может ли человек, который уже пошел по «темному» пути, вернуться и выбрать «светлый»? Что ему для этого понадобится?

Рекомендация учителю:

Обсудить возможность изменения судьбы, роль образования в любом возрасте и необходимость усилий.

- Эта иллюстрация показывает только два варианта будущего. Существуют ли другие пути? Если да, то какие?

Рекомендация учителю:

Расширить рамки мышления, показать, что мир не делится только на черное и белое, но при этом подчеркнуть важность образования как одного из главных факторов успеха.

2 этап – исследование: учащиеся сталкиваются с вопросом или проблемой и должны его решить. Они могут проводить исследования индивидуально или в группах.

Подготовьте 4-5 карточек или листов (по количеству групп) с историями известных людей. Объедините класс в группы.

Каждой группе - 1 карточка с историей.

Задание: прочитать, обсудить и ответить на вопросы:

Вопросы для обсуждения:

- В чём заключался путь этого человека?
- Как ему/ей помогло образование?
- Какие качества помогли добиться цели?
- Чему мы можем у него/неё научиться?
- Каждая группа коротко (1-2 мин) презентует выводы. Вы можете выбрать историю успеха другого известного человека, которым вы восхищаетесь (спортсмен, актёр, учёный, общественный деятель, даже кто-то из вашей семьи).

Подготовьте краткую историю по аналогии с карточками и ответьте на те же вопросы.

Карточка 1 – Асель САРТБАЕВА

Страна:

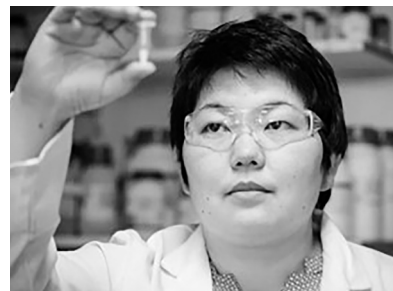
Кыргызстан

Чем знаменита:

профессор химических наук (Великобритания), сооснователь биотехнологического стартапа EnsiliTech

История:

Асель работает на стыке науки и со-

циальной миссии – проект её стартапа решает проблему хранения и транспортировки вакцин без охлаждения, путём их покрытия оксидом кремния. За своё открытие Сартбаева была дважды награждена британским институтом химиков-инженеров IChemE; выиграла в Великобритании конкурс «Новые технологии» Королевского химического общества (КХО) в категории «Здоровье».

Вопросы:

- Как её знания и образование способствуют развитию инновационной науки?
- Почему её проект может быть полезен не только Кыргызстану, но всему миру?
- Какие шаги из её истории могут вдохновить учащихся (например, изучать науку)?

Карточка 2 –Малала ЮСУФЗАЙ**Страна: Пакистан**

Чем знаменита: самая молодая лауреатка Нобелевской премии мира.

История:

С детства Малала боролась за право девочек на образование. Несмотря на угрозы, продолжала ходить в школу и выступать на телевидении. В 15 лет её ранили, но она выжила и стала символом борьбы за образование. Сейчас учится в Оксфорде и помогает другим.

Вопросы для обсуждения:

- Почему для неё было так важно учиться?
- Как она использовала своё образование?
- Какие качества ей помогли?

Карточка 3 – Акжол МАХМУДОВ**Страна:****Кыргызстан**

Чем знаменит: чемпион мира и призёр Олимпийских игр по греко-римской борьбе

История:

С детства Акжол мечтал стать чемпионом. Он вырос в простой семье в Ошской области и начал заниматься борьбой с шести лет по инициативе отца. Тренировался с братьями, преодолевая трудности и конкуренцию. Неоднократно проигрывал, но не сдавался. После серебра на Олимпиаде-2020 он стал первым кыргызстанцем, завоевавшим золото на чемпионате мира (2022, 2023), а в 2024 году взял бронзу на Олимпиаде в Париже.

Вопросы:

- Какие трудности он преодолел?

- Что дало ему спортивное воспитание?
- Чему можно у него поучиться?

Карточка 4 – Джоан РОУЛИНГ**Страна: Великобритания**

Чем знаменита: автор книг о Гарри Поттере.

История:

До успеха Роулинг была матерью-одиночкой, жила на пособие. Она изучала литературу и языки в университете, много читала и мечтала стать писательницей. После множества отказов издательств её книга всё же была опубликована и стала мировым бестселлером.

Вопросы:

- Какие трудности она преодолела?
- Что дало ей образование?
- Чему можно у неё поучиться?

3 этап – объяснение: учащиеся рассказывают, как они решили вопрос/задачу, как получили доступ к информации во время решения, какие методы использовали. Учитель направляет ученика, давая подсказки и возможность ему объяснить, используя его собственные понятия и определения.

Обсуждение после выступлений:

1. Какие выводы можно сделать?
2. Что объединяет этих людей?
3. Почему важно учиться, даже если сейчас трудно?

Роль учащихся: презентуют работы, отвечают на вопросы, аргументируют.

Роль учителя: Учитель делает выводы ответов учащихся, при этом использует научный язык, вводя термины и понятия.

Закрепление новых знаний: Учащиеся через задания/примеры/упражнения закрепляют полученные знания.

Учитель кратко рассказывает о 12-летнем образовании в КР:

- почему введено;
- как оно помогает развивать нужные навыки и компетенции;
- новые подходы (проектная деятельность, профилизация).

Презентация учителя**Тест:**

1. Сколько лет теперь длится общее образование в Кыргызской Республике?

- А) 11 лет
- Б) 12 лет
- В) 13 лет

2. Почему Кыргызстан перешёл на 12-летнее образование?

- А) Чтобы больше учить детей.
- Б) Чтобы улучшить качество образования и подготовку к жизни.
- В) Потому что в других странах тоже учатся 12 лет.

3. Что изучают в старших классах (10-12)?

- А) Только русский и математику.

- Б) Все предметы одинаково.
В) Предметы по профилю: гуманитарный, технический и др.

4. Какие навыки развивает новая система?
А) Только знание формул.
Б) Критическое мышление, работа в команде.
В) Только подготовку к тестам.

Раздайте группам карточки с утверждениями - они должны решить, какие из них правда, а какие - миф.

Утверждение	Ответ
12-летка — это просто лиш-ний год	Миф
В 12-летней системе можно выбирать профиль	Факт
Все дети будут учиться на айтишников	Миф
Новая система помогает лучше подготовиться к жизни	Факт
В 12-летней системе не будет экзаменов	Миф
Образование становится ближе к международным стан-дартам	Факт

4 этап – углубление: учащимся предлагается решить новую проблему, при этом они получают дополнительные понятия, связанные с уже изученными концепциями, и таким образом, способности учащихся к концептуальному пониманию развиваются и укрепляются. Они могут критиковать доказательства, представленные другими учащимися.

Интерактивное задание «Лестница к успеху»
Этап 1

Нарисуйте лестницу из 5 ступенек — от 5 до 9 класса (или текущего).

На каждой ступеньке напишите/нарисуйте, что вы хотите освоить или достичь в этом году, чтобы приблизиться к своей мечте или профессии.

Этап 2

Обсуждение в парах или малых группах.

Обменяйтесь лестницами с соседом.

Ответьте на вопросы:

- Какие шаги у нас похожи?
- Какие самые важные и почему?
- Какие трудности могут возникнуть?

Этап 3

Создайте коллективное «Дерево мечты» на доске.

Учащиеся получают стикеры в форме листочков или яблочек.

Пишут на них:

- свою мечту / цель.
- один шаг, который они сделают в этом году.

Все приклеивают свои «плоды» к «дереву» на доске или ватмане.

Учитель подводит итог

Каждый наш учебный год – это шаг. Главное – понимать, куда мы идём. А школа – это та самая лестница, которая помогает подняться выше.

5 этап – оценивание: проводится совместно учителем и учеником.

Поставьте галочку или подчеркните вариант, который соответствует вашим ощущениям.

Оценка	Объяснение
5 - Очень помог	Я понял(а), зачем учиться и что хочу делать в будущем.
4 - Помог частично	Было интересно, появились мысли о целях.
3 - Нормально	Что-то понял(а), но не всё было ясно.
2 - Мало помог	Пока не чувствую связи с темой.
1 - Не помог совсем	Мне было скучно или непонятно, зачем это.

КЕЛЕЧЕКТЕГИ БИЛИМ БЕРҮҮ: “АЛТЫН КАЗЫК” ПРОГРАММАСЫ МАГА ЭМНЕ БЕРЕТ?

К.КАЗАНБАЕВА,
РПКЖКДИнын ага окутуучусу

10-11-класстар

5Е-модель боюнча сабак

Максаты: XXI кылымда билим берүүнүн ролун түшүнүү, ой жүгүртүүнү өнүктүрүү жана 12 жылдык мектеп билимине аң-сезимдүү мамиле кылууга жетишүү

Сабактын тиби:

- 5Е-модель боюнча интеграцияланган сабак (жаңы билим берүү, изилдөө жана бекемдөө элементтери менен)

- Мотивациялык жана дискуссиялык

- Кесиптик багыт берүүчү

Сабактын формасы:

- Интерактивдүү сабак (суроо-жооп, талкуу, топтук иш, мини-эссе)

- Мультимедиялык жана изилдөөчү форма

- Кейс-метод жана практикалык тапшырмалар менен

Колдонулуучу каражаттар:

- Мугалимдин презентациясы (интерактивдүү такта/проектор аркылуу)

- Доска (акыл чабуулу үчүн)

- Изилдөө карточкалары

- Инфографика (“XXI кылымдын көндүмдөрү”)

- Документтер (Кыргыз Республикасынын Улуттук билим берүү стратегиясы – 2040)

- Кагаз, калем, маркер, стикерлер

- Окуучулардын ноутбуктары/телефондору (изилдөө жана презентация даярдоо үчүн)

I. (Жалпылоо, мотивация) – 5-7 мүнөт.

Максаты: Окуучуларды темага тартуу, алардын тажрыйбасын активдештирүү жана кызыгуу жаратуу.

Жүрүшү:

1. Класска суроо:

- Силер кандай ойлойсуңар, эмне үчүн Кыргызстанда жана башка көптөгөн өлкөлөрдө 12 жылдык мектептик билим берүү киргизилип жатат?

2. Акыл чабуулу (доскага же / Padlet ке):

- Мектеп 10, 15 жылдан кийин кандай болот?

- Келечекте кандай көндүмдөр керек болот?

3. Ойлонууга цитата:

«Сен мектеп үчүн эмес, жашоо үчүн окуйсуң» - Сенека.

Жыйынтык: Окуучулар тез өзгөрүп жаткан дүйнө шартында эмне үчүн 12 жыл окуу керектигине божомолдорду түзүшөт

II. (Изилдөө) 10–12 мүнөт.

Максаты: Келечектеги билим берүүгө байланыштуу негизги идеяларды жана маалыматтарды изилдөө.

Жүрүшү:

1. Классты 3 топко бөлүү. Ар бир топко чакан изилдөө карточкасы берилет:

1-топ: Эмне үчүн көптөгөн өлкөлөрдө 12 жыл окушат?

2-топ: 2035-жылы кайсы жаңы кесиптер пайда болот?

3-топ: Келечектин бүтүрүүчүлөрүнө кандай жөндөмдөр керек?

(4К: критикалык ой жүгүртүү, коммуникация, креативдүүлүк, кооперация).

2. Окуучулар текстти изилдеп, кыскача корутунду даярдашат (ар бир топко 1 мүнөт).

Текст

Келечекте билим берүү – кандай болот жана эмне үчүн ага даярданышыбыз керек?

«Элестетиңиз сиз эртең менен өзүңүздүн бөлмөңүздө эмес, келечектин үйүндө ойгонуп жатасыз. Коңгуроонун ордуна – үн жардамчы ойготот. Планшетиңиз дароо сабактардын расписаниесин жүктөйт, ал эми биология сабагында-виртуалдык чындык көзайнеги аркылуу адамдын ички түзүлүшүн изилдейсиз. Дептер жок, бирок санарип портфолио бар, анда идеяларыңызды, максаттарыңызды жана каталарыңызды жазасыз. Бул илимий фантастика эмес, жакынкы 10-15 жылда мүмкүн болуучу келечек. Билим берүү бүгүнкү күндө өзгөрүп жатат. Абдан тез. Келечектеги мектептин негизги айырмасы – ал жөн эле билим берип койбостон, окууну, реалдуу маселелерди чечүүнү жана али жок дүйнөгө көнүүнү үйрөтөт».

Бул эмне үчүн маанилүү?

- Дүйнө өзгөрүүдө. Технология, климат, профессия, экономика – бардыгы мурункуга караганда тез өнүгүүдө.

- Мурун жок жаңы профессиялар пайда болууда: метаверстин архитектору, ЖИ боюнча инженер, экологиялык аналитик.

- Жасалма интеллект жана роботтор күнүмдүк иштерди алмаштырат. Чыгармачылыкты, ой жүгүртүүнү, чечимди, адамгерчиликти талап кылган нерсе калат.

- Демек, келечек – көндүмдөрдө, фактылар менен эмес.

А мектепчи?

Билим берүү келечекте:

- Көбүрөөк жекелештирилген – ар ким өз темпинде, багыттарды жана долбоорлорду тандоо менен үйрөнөт;

- Көбүрөөк практикалык – теориянын ордуна “столдо” балдар чечүүчү реалдуу тапшырмалар;

- Санариптик жана жумшак – онлайн жана офлайн, виртуалдык жана кеңейтилген реалдуулук;

- Турмуштук – чыныгы керектүү нерсеге окутуу: финансылык сабаттуулук, стрессти башкаруу, креативдүү кат, санариптик коопсуздук ж.б.

Класста талкуулоо үчүн суроолор:

1. 10 жылдан кийинки билим берүүнү кандай элестетесиз?

2. Келечекте кандай көндүмдөр сизге сөзсүз керек?

3. Көбүрөөк окуу идеясы сизге жагабы(мисалы 12 жыл), эгер ал сиздин келечегиңизге пайда алып келсе?

4. Заманбап мектепке эмнени кошмоксуз же алмаксыз?

5. Сиздин кыялыңыз кандай жана ага жетүүгө кандай билим сизге жардам берет?

Мугалимге түшүндүрмө:

Бул текстти этап менен колдонсо болот:

«Изилдөө» – биринчи окуу жана идеяларды чогултуу;

«Түшүндүрүү» – негизги ойлорду жана аргументтерди талкуулоо;

«Колдонуу, өнүктүрүү» – келечектин мектеби тууралуу, окуучулардын ой-пикирлерин, чакан эсселерин, долбоорлорун түзүү.

III. (Түшүндүрүү) 10-12 мүнөт.

Максаты: 12 жылдык окуунун себептерин жана аргументтерине маалыматтарды кеңейтүү

Жүрүшү:

- Ар бир топ өзүнүн ачылыштары менен бөлүшөт.

Мугалим толуктайт жана түшүндүрөт:

12 жылдык эмне үчүн маанилүү:

- Дүйнө терең билимди жана ийкемдүүлүктү талап кылат.

- Профилдик жана прикладдык предметтердин саны көбөйөт.

- 12-класс – бул кесипти жана ЖОЖго даярданууну аң-сезимдүү тандоочу убакыт.

- XXI көндүмдөрүн өнүктүрүү көбүрөөк убакытты талап кы-

лат: командада иштөө, долбоордук иш, санариптик сабаттуулук.

ТЕСТ: «Келечектеги билим берүү жөнүндө эмне билесиң?»

1. Көпчүлүк өнүккөн өлкөлөрдө канча жыл окушат?

- а) 9 жыл
- б) 11 жыл
- в) 12 жыл
- г) 13 жыл

д) Сиздин жообуңуз _____

2. 12 жылдык окууну эмне үчүн киргизүүдө?

- а) Окуучулар аз болушу үчүн
- б) Окуу жүктөмүн көбөйтүү үчүн
- в) Окуучулар негизги билимди жана кесипти тандоого жетишүү үчүн
- г) Мектеп башка мамлекеттерди тууроо үчүн

д) Сиздин жообуңуз _____

3. Келечектин профессиясы кайсы?

- а) Кассир
- б) Телефонист
- в) Сиздин жообуңуз _____

4. Келечекте «4К» көндүмдөрүнө кайсы көндүмдөр кирет?

- а) Расписания боюнча уктоо
- б) Критикалык ой жүгүртүү
- в) Шар окуу
- г) Даталарды эстөө

д) Сиздин жообуңуз _____

5. 12- класс кандай плюстарды берет?

- а) Каникул көбүрөөк болот
- б) Көбүрөөк көчүрүүгө болот
- в) Өзүңдү жана профессияңды тереңирээк түшүнүү
- г) Сабактар азыраак болот

д) Сиздин жообуңуз _____

IV. (Колдонуу, өнүктүрүү) – 10-12 мүнөт.

Максаты: Алган билимдерди практикалык кырдаалдарда колдонуу.

Тапшырма: (тандоо боюнча)

Мини-эссе жаз (5-6 сүйлөм):

"Мен 12- класста эмнени үйрөнгүм келет жана эмне үчүн?"

Же жупта талкуулагыла:

"Келечекте мектеп программасына кайсы предметти кошот элеңиз?"

(мисалы: «Финансылык сабаттуулук», «Медиа-көндүмдөр», «Критикалык ой жүгүртүү ж.б.)

V. (Баалоо, рефлексия) – 5-7 мүнөт.

Максаты: Жыйынтык чыгарып, окуучуларга өзүн-өзү баалоого мүмкүнчүлүк берүү

Ыкмалар:

- Рефлексия «Светофор»:

- 12 жылдык эмнеге керек экенин дагы эле түшүнбөй турам
- Кичине түшүндүм, бирок дагы суроолор бар
- Эмнеге керек экенин түшүндүм, бул пайдалуу деп ойлойм

Суроолор:

- Мен бүгүн эмне жаңы нерсени билдим?
- Бул менин окуума кандай таасир этти?
- Мен заманбап мектепте эмнени өзгөртө алам?
- Үй тапшырма (тандоо боюнча):

- Эссе жазуу: «Келечектин мектеби: мен эмнени көрө алам» (1 бет.).

- Мини-презентация даярдоо: «12 жылдык мектепке "макул" же "каршы" менин аргументтерим»**

Кошумча ресурстар:

Видео: TED Talk «Келечектин мектеби».

Инфографика: " XXI кылымдын көндүмдөрү".

Документтер: Кыргыз Республикасынын Улуттук билим берүү стратегиясы – 2040.

ОБРАЗОВАНИЕ БУДУЩЕГО: ЧТО МНЕ ДАЁТ ПРОГРАММА "АЛТЫН КАЗЫК"?

К.КАЗАНБАЕВА,
ст. преподаватель РИПКиППР

10-11 классы

Урок по 5Е-модели

Цель: Осмысление роли образования в XXI веке, развитие критического мышления и осознанного отношения к 12-летнему школьному обучению.

I. (Увлечение, мотивация) – 5-7 минут.

Цель: Вовлечь учеников в тему, активизировать их опыт, вызвать интерес.

Ход:

1. Вопрос к классу:

— Что вы думаете: почему в Кыргызстане и многих странах мира вводится 12-летнее школьное обучение?

2. Мозговой штурм (на доске/доске Padlet):

— Как будет выглядеть школа через 10-15 лет?

— Какие навыки нужны для будущего?

3. Цитата для размышления:

«Ты учишься не для школы, а для жизни» - Сенека.

Вывод: ученики формулируют предположения, зачем учиться 12 лет в условиях быстро меняющегося мира.

II. (Исследование) 10–12 минут.

Цель: Исследовать ключевые идеи и данные, связанные с образованием будущего.

Ход:

1. Разделить класс на 3 группы. Каждая получает мини-исследование/карточку:

Группа 1: Почему большинство развитых стран учатся 12 лет?

Группа 2: Какие новые профессии появятся к 2035 году?

Группа 3: Какие навыки нужны выпускникам будущего? (4К: критическое мышление, коммуникация, креативность, кооперация).

2. Ученики изучают текст и подготавливают краткий вывод (по 1 минуте от группы).

Тема: Образование в будущем – каким оно будет и зачем нам к нему готовиться?

«Представьте, что вы просыпаетесь утром не в своей комнате, а в доме будущего. Вместо звонка будильника – голосовой помощник. Ваш планшет уже загрузил расписание, а на уроке биологии вы... в очках виртуальной реальности изучаете сердце человека изнутри. Нет тетрадей, но есть цифровое портфолио, в котором вы записываете свои идеи, проекты, цели и ошибки. Это – не фантастика, а возможная картина ближайших 10-15 лет. Образование _____»

уже сегодня меняется. И очень быстро. Главное отличие будущей школы – она будет не просто "давать знания", а учить учиться, решать реальные задачи, работать в команде, развивать мышление и адаптироваться к миру, которого ещё не существует».

Почему это важно?

- Мир меняется. Технологии, климат, профессии, экономика – всё развивается быстрее, чем раньше.

- Появляются профессии, которых раньше не было: архитектор метавселенной, инженер по ИИ, экологический аналитик.

- Искусственный интеллект и роботы заменят рутинную работу. Останется то, что требует творчества, мышления, решений, человечности.

- Значит, будущее — за навыками, а не просто фактами.

А как же школа?

В будущем образование станет:

- Более персонализированным – каждый будет учиться в своём темпе, с выбором направлений и проектов;

- Более практическим – вместо теории «в стол» будут реальные задачи, которые решают дети;

- Цифровым и гибким – онлайн и офлайн, с виртуальной и дополненной реальностью;

- Жизненным – обучение тому, что реально пригодится: финансовая грамотность, управление стрессом, креативное письмо, цифровая безопасность и др.

Вопросы для обсуждения в классе:

1. Каким вы представляете образование через 10 лет?
2. Какие навыки вам точно понадобятся в будущем?
3. Нравится ли вам идея учиться дольше (например, 12 лет), если это будет полезно для вашего будущего?
4. Что бы вы добавили или убрали из современной школы?
5. Какая у вас мечта, и какое образование вам поможет её достичь?

Пояснение для учителя:

Этот текст можно использовать на этапах:

«Исследование» – для первичного чтения и сбора идей;
«Объяснение» – обсуждение ключевых мыслей и аргументов;

«Применение, развитие» – создание ученических высказываний, мини-эссе, проектов о школе будущего

III. (Объяснение) 10-12 минут.

Цель: Обобщить информацию, раскрыть причины и аргументы в пользу 12-летнего обучения.

Ход:

- Каждая группа делится своими открытиями.

Учитель дополняет и поясняет:

Почему 12 лет – это важно:

- Мир требует более глубоких знаний и гибкости.

- Увеличивается количество профильных и прикладных предметов.

- 12 класс – это время для осознанного выбора профессии и подготовки к вузу.

- Развитие навыков XXI века требует больше времени: работа в команде, проектная деятельность, цифровая грамотность.

ТЕСТ: «Что ты знаешь об образовании будущего?»

1. Сколько лет учатся в большинстве развитых стран?

- а) 9 лет
- б) 11 лет
- в) 12 лет
- г) 13 лет
- д) Свой ответ _____

2. Почему вводят 12-летнее обучение?

- а) Чтобы школьников стало меньше.
- б) Чтобы увеличить учебную нагрузку.
- в) Чтобы ученики успели получить базу и выбрать профессию.
- г) Чтобы школа подражала другим странам.
- д) Свой ответ _____

3. Какая профессия относится к будущему?

- а) Кассир
- б) Телефонист
- в) Свой ответ _____

4. Какой навык относится к «4К» навыкам будущего?

- а) Умение спать по расписанию.
- б) Критическое мышление.
- в) Быстрое чтение.
- г) Память на даты.
- д) Свой ответ _____

5. Какой плюс даёт 12-й класс?

- а) Каникул больше.
- б) Можно больше списывать.
- в) Глубже понять себя и профессию.
- г) Уроков меньше.
- д) Свой ответ _____

IV. (Применение, развитие) – 10-12 минут.

Цель: Применить полученные знания к практической ситуации.

Задание: (на выбор)

Напиши мини-эссе (5-6 предложений):

"Что бы я хотел(а) изучать в 12-м классе и почему?"

Или обсудите в парах:

"Какой предмет будущего вы бы добавили в школьную программу?"

(например: «Финансовая грамотность», «Медиа-навыки», «Критическое мышление и др.»)

V. (Оценка, рефлексия) – 5-7 минут.

Цель: Подвести итоги, оценить осознанность, дать учащимся возможность самооценки.

Методы:

- Рефлексия «Светофор»:
- Всё ещё не понимаю, зачем 12 лет
- Немного понимаю, но остались вопросы
- Понимаю, зачем это нужно, и считаю это полезным

Вопросы:

- Что нового я сегодня узнал(а)?
- Как это повлияло на моё отношение к обучению?
- Что бы я улучшил(а) в современной школе?
- Домашнее задание (по выбору):
- **Написать эссе:** «Школа будущего: какой я её вижу» (1 стр.).
- Подготовить мини-презентацию: «Мои аргументы "за" или "против" 12-летней школы»

Дополнительные ресурсы:

Видео: TED Talk «Школа будущего».

Инфографика: "Навыки XXI века".

Документы: Национальная стратегия образования КР – 2040.